

Op Scheveningen

Auteur: Gerard Goudriaan

Wonen door de jaren heen

De wandeling toont de variatie aan woonvormen in stadsdeel Scheveningen.

Scheveningen is in de beeldvorming vaak niet meer dan het oude vissersdorp en het deel met strandvermaak. De wandeling laat zien dat Scheveningen meer inhoudt. Allereerst het Belgisch Park. Het is een vrij chique dus rustige wijk met huizen in verschillende stijlen zoals art nouveau.

Heel verschillend is de buurt Oud-Scheveningen dat een eigen cultuur heeft en nog geen 3000 vaste inwoners. Van de vroegere bebouwing van het vissersdorp is niet veel over maar er zijn nog wel pittoreske gebieden te zien zoals de route bewijst. Ook zijn er nog een paar hofjes overgebleven.

Na een kijkje langs de havens gaat de route verder naar Duindorp, nauw verwant met Oud-Scheveningen. Een herstructurerings- en saneringsoperatie vond onder veel protest plaats in de jaren nul. De architectuur van de nieuwbouw sluit aan bij de kleinschalige historische bebouwing van Duindorp met daardoor een rustige woonsfeer.

Routebeschrijving

Vertrekpunt: Zwarte pad. Eindpunt tramlijnen 1 (vanaf HS) en 9 (vanaf HS en CS).

Vanaf de kop van de eindhalte van de trams 1 en 9 nemen we het met een bord aangegeven voetpad. Je komt op een straat zonder naam. Hierna meteen linksaf Hoornse Hop, een straat met mooie, grote duinvilla's.

Na de bocht op eind van de straat linksaf de hier niet aangegeven Groningsestraat. Neem het parallel lopende schelpenpad aan je linkerhand. Op eind rechtsaf Harstenhoekweg. Aan je linkerhand passeer je een huisje aan het vroegere spoortraject naar Scheveningen: Huisje 14. Dit is de voormalige dienstwoning uit 1912 van de chef van kopstation Kurhaus.

Je komt op het kruispunt met de Zwolsestraat. Hierna rechtdoor Hasseltsestraat het Belgisch Park in. Je passeert de Stevinstraat. Op het eind ga je rechtsaf, de Leuvensestraat in. Je komt op het hoogtepunt van het Belgisch Park, het fraai ogende Belgischeplein.

Houd de rechterkant van het plein aan. Je passeert rechts de Gentsestraat en de Leuvensestraat. Daarna rechtsaf de Antwerpsestraat. Volg de straat naar de driesprong met de Luiksestraat. Hier zie je een beeldbepalende villa bij de start van de aanleg van het Belgisch Park.

Deze villa is van 1883 met als bijzondere kenmerken het torenvormige middengedeelte en de ronde torenkamer.

Na de villa links Luiksestraat. Tot eind met kruispunt Gentsestraat. Hier zie je op nr.23 een groot art-nouveaupand. Schuin rechtdoor Gentsestraat. Bij nr.161 rechtsaf Leuvensestraat. Eerste weg linksaf, Brugsestraat, dan eerste weg rechtsaf, Mechelsestraat. Bij driesprong links aanhouden, vervolg Mechelsestraat. Op eind linksaf Brusselseaan, dan op eind rechtsaf Doorniksestraat. Daarna kom je op de Pompstationsweg, met rechts een horecatentje met weergaloze appeltaart.

Steek de weg over, even rechtsaf. Dan linksaf Tapijtweg. Je loopt een stukje door het randje van Duttendel, het nieuwe deel van de wijk Westbroekpark en Duttendel. Het is een dure wijk van na de oorlog met de bijnaam Duitendel. Vrij snel zijn we Duttendel uit en lopen langs de villa's van het oude deel van de wijk Westbroekpark en Duttendel.

Op eind links op Tapijtweg nr.1 in Engelse landhuisstijl Villa De Sprank (1914) van architect J. Fels. Na de villa gaan we rechtsaf de Klatteweg in. Op nr.22 rechts zien we een rijksmonument uit 1917. Het is ook weer villa-architectuur in Engelse landschapsstijl. Architect is A.H. Wegerif jr.

Op het eind van de Klatteweg kom je op de Badhuisweg. Steek over en ga rechtsaf. Daarna snel linksaf Wagenaarweg in, het begin van de kleine wijk Wittebrug. Kruis de Van Lennepweg. Je komt langs de ambassade van Kenya en steekt de Nieuwe Parklaan over. Ga verder door op de Wagenaarweg. Links op nr.30 een hoogtepunt van de Haagse villabouw in het begin van de 20e eeuw: Villa

De Zeemeeuw 1902-1903. Ontworpen door de bekende Belgische architect Henry van de Velde.

We lopen verder naar het Troelstra-monument recht voor je. Hier linksaf. Je komt op de Haringkade hier rechtsaf. Kies voor het smalle pad direct langs het water. Vrij snel zie je aan de andere kant van het water het Westbroekpark.

Je komt aan bij de Nieuwe Duinweg met links het Roosje Piersonplein. Neem hier de weg schuin naar links, de Cornelis Jolstraat. Hier begint de Visserijbuurt.

Neem de tweede weg rechtsaf, Symonszstraat. Op eind linksaf Willems Beukelszoonstraat. En direct daarna het gelijknamige plein. Hier rechtsaf en even linksaf naar het doodlopende straatje met de nummers 10-30 dat dezelfde straatnaam heeft: Willem Beukelszoonplein.

Het doodlopende straatje staat bekend als een hofje bestemd voor de verhuur (exploitatiehofje). Het dateert van circa 1900. Het straatje is een overblijfsel van de doolhofachtige buurten van visserswoningen in de Visserijbuurt en Scheveningen-Dorp, beter bekend als Oud-Scheveningen.

Ga met het straatje aan je rechterhand rechtdoor Kerklaan in. Eerste weg rechtsaf, Rogstraat. Volg de slinger naar rechts. De kleurige houten huisjes uit 1987, houtskeletwoningen, vallen meteen op.

Loop de Rogstraat uit en neem linksaf de Vijzelstraat. Rechtsaf Badhuisstraat naar het hofje op de nummers 170-188: Hofje Lammersstichting (1875).

Loop de Badhuisstraat verder af. Langs Tigershark Coffee op nr.114, een qua sfeer aangenaam koffie- en theetentje.

Tot het eind van de straat, dan linksaf Marcelisstraat Op eind rechtsaf de hier niet aangegeven Jurriaan Kokstraat.

Eerste weg linksaf onder poortje door, de Korendijkstraat in de op deze route nieuwe buurt Scheveningen-Dorp. Meteen als je de straat bent ingegaan, toont zich links na nr.171 een pittoresk straatje. Het herinnert aan het oude vissersdorp dat vroeger een veel herkenbaarder vissersbuurtje was. Passeer de Werfstraat en de naar links verlengde Korendijkstraat. We gaan rechtdoor de Zeilstraat in naar een kruispunt met alleen Zeilstraten. We gaan hier rechtsaf en zijn in het hart van het oude vissersbuurtje.

Na Zeilstraat nr.1, tegelijk bij het café op nr.2, linksaf Ankerstraat. Hierna eerste weg linksaf, heet ook Ankerstraat. Na het kruispunt zelfde weg rechtdoor, maar die heet nu Zeilstraat. Op eind linksaf, meteen rechtsaf. Daarna de eerste weg links, de hier niet aangegeven Werfstraat. Op eind rechtsaf, Marcelisstraat. Hierna op het eind linksaf, de leuke winkelstraat Keizerstraat, hoofdstraat van Oud-Scheveningen.

Bij kruispunt met verkeerslichten rechtsaf Drogersdijk, een beetje omhoog. Rechtdoor Roerstraat. Passeer kruispunt met links Zwaardstraat. Bij het kruispunt met de Vlagstraat loop je naar de voormalige brandweerkazerne en het oude politiebureau. Dit complex dateert van 1909, ontworpen door stadsarchitect A.A. Schadée. Vanaf het begin van de 21e eeuw voldoet het complex niet meer aan de eisen en vond een renovatie plaats. In 2013 kocht Stadsherstel een deel van het complex, de voormalige brandweerkazerne, en realiseerde zeven appartementen. Later kwamen er nog drie bij. Daarna kreeg Stadsherstel het hele pand in bezit en voegde veel werkruimten toe.

Je bent op het Schipperplein. Voor je zie je een overweldigend hoog flatcomplex: Hoog Lindoduin (1967).

Op het Schipperplein na 20 meter kort rechtsaf. Steek de trambaan over en neem linksaf het zebrapad. Rechtsaf langs het hoge flatgebouw met bij de ingang een bord met uitleg over het complex. Nadat we aan de linkerhand Laag Lindoduin passeren, komen we bij een rotonde. Voor je zie de Tweede Haven. We steken via het zebrapad over naar de overkant en komen bij de Schokkerweg. Hier begint de wijk Vissershaven.

Ga direct links naar de haven en neem de trap naar de linkerzijde van de haven. Beneden angekommen kun je even naar rechts naar café Parker, voorheen het Brouwcafé De Hofnar.

De route gaat rechtdoor langs de haven. Na 175 meter zie je aan je linkerhand naast restaurant Gouden Kalf op de Dr. Lelykade 62-66 een pakhuis met twee woningen op het dak: Penthouse Nautilus (2005).

Loop verder naar het witte woongebouw Cool house iets na rederij Vrolijk.

Ga naar het eind van de kade, rechtsaf de trap op en de brug van de waterkering over. Hierna linksaf de trap op, zes treden van de trap af, dan tien meter schuin linksaf. Rechtsaf Kranenburgerweg langs het Afvoerkanaal aan je linkerhand. Je komt in Duindorp.

Eerste weg rechtsaf Houtrustweg met links nieuwe flatwoningen. Je komt bij de aan de linkerzijde aangegeven Gruttostraat. Als je die links ingaat zie je meteen aan je rechterhand nog oude woningen uit de begintijd van Duindorp. Na de Sternstraat nemen we linksaf de Zeezwaluwstraat. Dan weer de eerste weg linksaf Hof van Scheveningen. Dit hof met nieuwbouw is in de plaats gekomen van twee van de drie oorspronkelijke hoven die onderdeel waren van de eerste bebouwing van Duindorp die rond 1916 plaatsvond. Dit zijn de Pluvierhof en de Meeuwenhof. Na veel verzet van de Duindorpers, ook vanwege de status van de hoven als rijksmonument, werden de woningen van de twee hoven in 2009 gesloopt. De gemeente vond de sloop terecht vanwege de slechte bouwkundige staat van de woningen en omdat de wijk steeds meer ging verloederen.

In plaats van de twee gesloopte hoven kwamen nieuwbouwhuizen en appartementen. Het gebied werd een eigentijdse versie van een Schevenings hof met een binnenring en een buitenring.

Op eind rechtsaf naar de kruising met de hier niet aangegeven Pluvierstraat. Verder rechtdoor Hof van Scheveningen. Je kruist de hier niet aangegeven Meeuwenstraat en gaat rechts van nr.6 het voetpad rechtdoor. Je komt in een nog reëel bestaand hofjesgebied met een aantal toegangspoorten die het hof knus en geborgen maken. Dit is het Zeezwaluwhof. Dit hof hoort tot de eerste bouw van Duindorp.

Rechtdoor tot eind. We lopen tegen de Bosjes van Poot aan. Rechtsaf de hier niet aangegeven Nieboerweg. Even voor de Tesselsestraat ga je linksaf de Bosjes van Poot in. Neem het voetpad en ga door de hekjes. Je komt bij knooppunt 31, ga richting knooppunt 68 door de rode pijl te volgen. Bij Houtrustweg rechtsaf, direct linksaf fietspad over de brug. Je komt in het Geuzenkwartier. Rechtsaf Kranenburgweg. We passeren de derde weg schuin links en gaan naar de volgende straat, Jacob Cabelliastraat. Hier linksaf. Steek de Van Boetzelaerlaan met trambaan over.

We zijn nu in het Statenkwartier. Loop rechtdoor Boreelstraat tot en met het Frederik Hendrikplein. Na nr.35 is Brasserie Meys (op maandag geopend). Rechts daarvan staat het beeld Indische Tantes, van Loek Bos naar een initiatief van Yvonne Keuls. Bij het café en de Indische Tantes rechtsaf, na het speelterrein linksaf, Antonie Heinsiusstraat. Op het eind van de straat, vanaf nr.9, het rijksmonument genoemd naar de 's Gravenhaagsche Melkinrichting zoals je op de gevel kunt zien. De iets bekende naam is De Sierkan. De melkinrichting had hier vanaf 1904 zijn hoofdkantoor en is ontworpen door architect Johan Frowen. Nadat de melkuitgifte stopte is in 1987 het gebouw gerenoveerd en kwamen hier appartementen voor ouderen. Op de hoek op de begane grond is een kantoor gekomen.

We zijn hier op de grens van Scheveningen waarmee onze route stopt.

Aan de overkant zie je drie kunstinstellingen. Rechts het Kunstmuseum onder architectuur van Berlage, met horeca maar op maandag gesloten. Links Fotomuseum Den Haag en KM21 met het vrij toegankelijke café-restaurant Gember (op maandag gesloten).

Hier is ook de tramhalte van lijn 17 richting Wateringen naar station Centraal en HS.

Deze wandeling staat in de wandelgids **Den Haag acht keer anders** die zal verschijnen bij uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig. Auteur Gerard Goudriaan is stedenverkenner en wandelsocioloog

The advertisement features a background of various colorful walking maps. On the left, there are three overlapping map snippets. A large white number '4' is inside a red circle. The text 'Neem een abonnement!' is in red, and 'Meer dan 1500 wandelkaarten' is in blue. A red rounded rectangle on the right contains the price 'voor slechts € 13,50' in white.

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten

voor slechts
€ 13,50